

Từ khi chuyển sang nền kinh tế thị trường, hoạt động kiểm toán của VN đã hình thành và phát triển cả về kiểm toán độc lập và kiểm toán nội bộ. Nghị định của chính phủ ban hành quy chế về kiểm toán độc lập trong nền kinh tế quốc dân, cũng như quy chế về kiểm toán nội bộ đã được Bộ tài chính quy định cho các doanh nghiệp nhà nước đã dần dần được áp dụng.

Trong quy chế luôn luôn đề cập đến tính độc lập trong kiểm toán, nhưng trong thực tế tính độc lập này chịu nhiều yếu tố tác động. Chúng ta hãy thử bàn xem những yếu tố nào tác động đến tính độc lập đó và cần có biện pháp nào để tăng cường tính độc lập này?

thiệt, tạo cho họ một khoản lợi ích hoặc có thể, kiểm toán viên hay công ty kiểm toán có tham gia tài chính vào đơn vị kiểm toán dưới dạng cổ phần hay vay nợ...

Như vậy thì biện pháp nào để tăng cường tính độc lập trong kiểm toán?

1. Nền thành lập một hội đồng kiểm toán (HĐKT) tại VN

HĐKT này được thành lập gồm những người không chịu trách nhiệm điều hành hoạt động của DN mà họ là những người tồn tại như một chiếc cầu nối giữa các giám đốc điều hành của DN với các kiểm toán viên độc lập (KTVĐL) từ bên ngoài, họ có trách nhiệm là đẩy mạnh vai trò của các nhà kiểm toán độc lập.

Việc thành lập một HĐKT như vậy nó có

độc báo cáo tin tưởng nhiều hơn về kết quả hoạt động kinh doanh của DN.

Tuy nhiên khi lập HĐKT cũng có những khuyết điểm của nó như:

- Chi phí hoạt động của HĐKT làm tăng chi phí của DN.

- HĐKT là những người không điều hành hoạt động của DN do đó khó có thể tránh khỏi một sự hiểu biết không đầy đủ về vai trò của nhà kiểm toán.

- Chi phí kiểm toán gia tăng do tốn thêm thời gian của KTVĐL để thảo luận với HĐKT.

2. Tổ chức các cuộc kiểm tra quá trình kiểm toán

Việc kiểm tra quá trình kiểm toán tại DN có thể được thực hiện bởi những chuyên viên không tham gia vào quá trình

Một cty kiểm toán có thể thực hiện công việc kiểm toán cho một DN trong nhiều năm và như vậy họ có mối quan hệ và có thể trở thành nhà cố vấn cho DN, do vậy từ đó giảm bớt tính độc lập của mình đối với khách hàng. Điều này có nguy hiểm hơn khi cty kiểm toán vừa thực hiện kiểm toán vừa cung cấp dịch vụ tư vấn về thuế, kế toán...

Do vậy trong một khoảng thời gian nhất định nào đó DN phải xoay vòng luân phiên việc kiểm toán với các cty kiểm toán, tuy nhiên làm như vậy cũng có những nhược điểm của nó:

- Các cty kiểm toán khi kiểm toán cho một DN nào đó, chi phí ban đầu để tìm hiểu DN (để có một hồ sơ tổng hợp đầy đủ về hệ thống kế toán, các vấn đề

TÍNH ĐỘC LẬP TRONG KIỂM TOÁN

PTS. NGUYỄN VIỆT

Trước tiên chúng ta hãy đề cập đến những yếu tố ảnh hưởng đến tính độc lập trong kiểm toán; có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến tính độc lập trong kiểm toán, ở đây chúng ta chỉ đề cập đến một vài yếu tố chính:

a. Chi phí kiểm toán: nếu một doanh nghiệp hoạt động, khi kiểm toán phải trả một khoản chi phí kiểm toán lớn cho công ty kiểm toán thì có thể ảnh hưởng đến tính độc lập của công ty kiểm toán vì công ty kiểm toán phần nào phụ thuộc tài chính đối với khách hàng mà mình kiểm toán.

b. Mối quan hệ: khi kiểm toán viên có mối quan hệ cá nhân của họ với đơn vị mà họ kiểm toán mối quan hệ này có thể là trực tiếp hoặc gián tiếp do những người quen biết giới

những ưu và khuyết điểm của nó. Về ưu điểm chúng ta thấy:

- Khi KTVĐL phát hiện một số vấn đề trong quá trình kiểm toán thì KTVĐL sẽ dễ dàng thảo luận một cách vô tư, công bằng với HĐKT vì những người trong HĐKT không chịu trách nhiệm điều hành hoạt động của DN và những ý kiến khác biệt nhau, nếu có, sẽ dễ dàng được giải quyết.

- Việc gây sức ép của các giám đốc điều hành với KTVĐL khó thực hiện vì sự có mặt của HĐKT.

- Các báo cáo của kiểm toán nội bộ cũng được chuyển đến HĐKT, và như vậy nâng cao vai trò của kiểm toán nội bộ.

- Tạo được sự tin nhiệm cao về vai trò của KTVĐL, làm những người

kiểm toán đó. Những chuyên viên này có thể là một trong những kiểm toán viên của cùng một văn phòng hoặc khác văn phòng của cùng một cty kiểm toán hoặc cũng có thể từ một cty kiểm toán khác để làm sao đạt được mục đích.

- Đảm bảo rằng các chuẩn mực chuyên môn nghề nghiệp đã được đội ngũ kiểm toán thực hiện đúng.

- Đảm bảo rằng những biện pháp quản lý chất lượng quá trình kiểm toán được thực hiện đúng đắn trong suốt quá trình kiểm toán.

- Đảm bảo rằng các KTVĐL đã giữ đúng tính độc lập của mình đối với khách hàng.

3. Xoay vòng các cty kiểm toán

có liên quan đến quá trình kiểm toán...) phát sinh lớn, nếu họ viết chỉ sử dụng trong thời gian ngắn thì việc chuẩn bị này không được chu đáo.

- Phí kiểm toán tăng vì cty kiểm toán muốn thu hồi nhanh chi phí đã bỏ ra ban đầu.

- Các cty kiểm toán làm ăn tốt sẽ mất đi tài sản vô hình (good will), vì khách hàng phải thay đổi họ trong một khoảng thời gian nhất định.

Do vậy để khắc phục tình trạng này thì có thể xoay vòng luân phiên các hội viên kiểm toán của cùng một cty kiểm toán giữa các khách hàng hay sử dụng các cuộc kiểm tra như đã nêu ở phần trên ■

(tài liệu tham khảo ACCA)